

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2001-984

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Manninen, Marika			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Tietoyhteiskuntien kyberuhkia			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2001-04-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 112
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa kuvataan ei-valtiollisten toimijoiden luomia kyberuhkia tietoyhteiskuntien informaatiotekniikan perustuvien tietojärjestelmien häiriöttömälle toiminnalle, hahmotetaan uhkien todentuntuisuutta, kuvataan miten niihin voi varautua ja mitä ongelmia niiden ennalta ehkäisemiseen liittyy. Tutkielma jakautuu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa luodaan käsitteellinen kehys kyberuhkien kuvaamiselle, ja toisessa osassa siirrytään erittelemään kyberuhkia. Lähdeaineistona käytetään pääasiallisesti artikkeleita, jotka on kerätty viime vuosien aikana ilmestyneistä sekä tieteellisiä että yhteiskunnallisia asioita käsittelevistä julkaisuista. Lähdeaineiston analysoinnissa käytetään tutkimustekniikkana tekstianalyysin keinoja, eli lähdeaineistossa esiintyviä tietoja luokitellaan, tyypitellään ja yhdistellään eri tavoilla. Kyberuhkien kuvailua havainnollistetaan lähdeaineistossa esiintyvien empiiristen esimerkkien avulla.</p> <p>Käsitteellisen kehychen luomiselle toimii pohjana globalisaation ja informaatiovallankumouksen tarkastelu, sillä ne ovat siivittäneet yhteiskuntien kehitystä viime vuosikymmenien aikana. Ne ovat luoneet edellytyksiä teknisten innovaatioiden nopeaan syntymiseen ja leviämiseen ympäri maailmaa, ja lisänneet etenkin ei-valtiollisten toimijoiden mahdollisuuksia valtioiden rajat ylittävään monimuotoiseen viestintään ja vaikuttamiseen. Käytettävän käsitteellisen kehychen luomiseen sovelletaan lisäksi konfliktien aaltoteoriaa, laajaa turvallisuuden käsitettä ja tietoyhteiskuntien uhkamalleja.</p> <p>Kyberuhat liitetään osaksi informaationsodankäyntiä, ja ne jaetaan toimijoiden motiivien perusteella kahteen osa-alueeseen, joiden tavoitteena on yhteiskunnallinen vaikuttaminen, ja taloudellisen tai muun hyödyn tai edun tavoittelemisen. Kuvatuista kyberuhista kyberterrorismi ja haktivismi sisällytetään ensimmäiseen, ja hakkerointi sekä kyberrikollisuus jälkimmäiseen kategoriaan.</p> <p>Kyberuhkien todentuntisuus vaihtelee kyberuhkien osa-alueiden mukaan. Haktivismi, hakkerointi ja kyberrikollisuus ovat todellisia ilmiöitä, kun taas kyberterrorismi ei vielä toistaiseksi ole aktualisoitunut. Kuvatut kyberuhkien lajit osoittavat kyberuhkien olevan monimuotoinen ilmiö, joissa toimijoiden motiivit vaihtelevat, ja päämäärät voivat ulottua vähäisestä harmin tuottamisesta suureen katastroofiin.</p> <p>Ongelma kyberuhkia koskevien jäsentely- ja luokitteluyritysten tekemisessä on se, että rajojen vetäminen eri luokkien välille on vaikeaa. Jäsentelyn osa-alueet ja niistä muodostettavat luokat ovat dynaamisia, ja saavat erilaisia merkityksiä eri konteksteissa. Lisäksi toimijoilla voi olla lukuisia erilaisia rooleja eri konteksteissa.</p> <p>Tärkeäksi keinoksi kyberuhkien hallinnassa ja ennalta ehkäisemisessä on havaittu kansainvälinen toiminta eri toimijoiden välillä sekä yksityisten ja julkisten tahojen yhteistyö. Vaikeutena kansainvälisten sopimusten solmimisessa on käsitteiden määrittäminen, sopimusten toimeenpano ja valvonta. Kyberuhkien torjunta ja ennaltaehkäisy vaatii uudenlaisia ajattelun ja innovatiivisen toiminnan malleja, sillä uudet uhat ovat aikaisempiin verrattuina abstrakteja ja vaikeasti hahmotettavia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords tietotekniikka - uhkakuvat - informaationsodankäynti - konfliktit - tietoyhteiskunta kyberavaruus - terrorismi - haktivismi - hakkerointi - atk-rikollisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			